

Antoni Mateu: noves trameses

Pels voltants de Sant Jordi presentàvem a Reus una nova remesa de poesia que forma part de l'extens projecte d'Antoni Mateu titulat "La gran mentida". Com a mínim, en l'acte es batejaven tres llibres, dos en format convencional i publicats per L'Emboscall, *Li he regalat l'orella tota la nit* i *Si no et creus la gran mentida potser trobis la sortida*, i un altre en cd, *Otros por mucho menos se han hecho guardia civil*. He escrit que els llibres eren tres, com a mínim, perquè possiblement en l'operació n'hi intervenia un altre de títol juganer: *Mao c'est toi*. Incerteses d'aquesta mena es produeixen perquè som davant d'un escriptor compulsiu i entusiasta de la seva obra, en el qual de l'abundància del cor parla la boca, de manera que una conversa amb ell sobre la seva poesia esdevé un allau d'informació que no sempre és fàcil d'assimilar. També perquè Antoni Mateu pertany a aquell sector –tinc temptacions d'escriure secta, però em continc- de la poesia contemporània que està més en contacte amb el món de l'art contemporani que amb els estàndards de la literatura. El seu àmbit és el dels concerts, els vídeos, els cedés, les lectures "alternatives", els hapennings, els vernissatges, les instal·lacions, els muntatges, les accions, i amb totes aquestes salses el guisat s'ha de tastar, perquè en cas contrari perd molt. Som davant d'una sofisticació paradoxal, producte de l'abarrocament de les últimes avantguardes –i les primeres avantguardes ja hi van néixer, barroques-: com en tants altres casos, per accedir a la plena comprensió d'aquesta poesia s'ha d'haver llegit una quantitat espectacular de literatura, escoltat molta música i contemplat molt de cinema –sovint de la mena menys freqüent- però, alhora, la forma final dels versos és molt simple, el poeta procura amb molt de compte que aparegui com a descurada i, fins i tot, aliterària, en un sentit convencional de la paraula. El producte desconcerta el lector habitual i entusiasma l'adepte. Més encara, en el segon cas, si s'assisteix a les recitacions dels poemes, que provoquen l'adhesió o la repulsa immediata. És una poesia per a iniciats –per altra banda com molta de la que es presenta amb vestits menys sofisticats- que juga amb el lector i el sotmet a unes pressions que sovint no deuen ser compreses, entre sobreentesos, ironies i sarcasmes. Imatges violentes, paisatge de decadència, perversitats, visceralitats, i una insistència obsessiva en el sexe. Provocació, ràbia, suposada naturalitat, escriptura a raig. Però si l'enquadréssim en el naïf, hauríem caigut en la trampa que Antoni Mateu ens ha parat. El poeta ho ha calculat tot, fins i tot el desafiant prosaisme de la poesia. Com els altres escriptors, menteix, fins i tot quan diu que és sincer. L'espontaneïtat és fingida, ho

té tot calculat, des del lloc que cada llibre ocupa en la construcció completa –recordem-ho, “La gan mentida”- fins a les dosis d’espontaneïtat que ha d’aplicar. Aficionat com és a les reflexions sobre la pròpia poesia, el lector tendeix a creure-se’l quan afirma “ simplement escric” i “per mi / tot –a / desgrat- / és poesia”, però en realitat és més sincer quan confessa “sóc / més responsable (...) / que el que tothom pensa” i s’acaba d’explicar quan qüestiona la tan anomenada espontaneïtat: “Un no escriu el que vol / ni el que pot / sinó el que ha d’escriure”. En definitiva, som davant la recerca desesperada, per qualsevol mitjà, de l’originalitat, que ha marcat l’art occidental dels dos darrers segles, i que en aquest moment, en les derivacions que examinem, tradueix la desorientació profundíssima de l’individu i l’artista a aquestes alçades de la història. Ja no som davant les invectives terribles de Poe, Baudelaire o Rimbaud, ni davant la frescor del dadà, els agents de l’ordre han aconseguit domesticar aquesta derivació de l’art, que provoca més tendresa que escàndol.

MAGÍ SUNYER

Publicat al diari *El Punt* l’11 de maig de 2009

<http://www.elpunt.cat/noticia/article/-/-/34997.html>